

Tugt og utugt

– arkæologiske udgravninger kaster lys over Paulus' formaning i Ef 5,3

Af pastor emer. Hartvig Wagner, Herning

Et hold turister i Tyrkiet er nået frem til de imponerende ruiner af oldtidens Efesos, engang Romerrigets 4. største by. I Marmorgaden, som fører hen til det mægtige teater, hvor Paulus nær var blevet lynchet (ApG 19,29f), standser den tyrkiske guide ved en flise i gaden, som er beskyttet mod slitage af et jernrækværk. I flisen er indhugget nogle figurer. "Gæt hvad det forestiller," siger guiden. Intet svar.

Guiden kan så oplyse, at der er tale om en vejviser til nærmeste bordel, et af de mange i datidens Efesos. Foden skal sige: Det er denne vej, mine herrer! Pigeansigtet gør det klart, hvor retningen fører hen. Hjertet signalerer, at varen er elskov. Men besøgende skal lige mindes om, at nydelsen koster. Hjertet er fyldt med penge. Flisen har uden tvivl fristet bl.a. søfolk, når de fra den daværende havn var på vej videre ind i byen ad Marmorgaden.

Rejselederen fandt det på sin plads her ved flisen at læse Paulus' formaning i Ef 5,3: "Men utugt og al slags urenhed og griskhed må end ikke nævnes iblandt jer; det sømmer sig ikke for hellige." Et besøg på museet i Efesos gør det yderligere klart, at Paulus har haft grund til at sende sin menighed i byen en advarsel mod utugt, som på græsk hedder *porneia*, hvoraf ordet porno kommer.

I museet finder vi en statue af frugtbarhedsguden Priapos. Under en kurv fyldt med forskellige frugter rager hans forlængede penis frem. Museet gemmer også på en 15,5 cm høj terrakottafigur af samme guddom – igen med en overdreven stor penis. Figuren er fundet i et af de mange bordeller i Efesos.

OGSÅ I ANDRE BYER

Ikke bare i Efesos, men overalt i den græske verden har Paulus stødt på pornografiske symboler og tilsvarende holdninger. Sin unge menighed i Thessalonika opmuntrer han til at gøre yderligere fremgang i at leve, som han havde lært den. Han skriver til den: "I ved jo, hvilke påbud vi gav jer ved Herren Jesus. For dette er Guds vilje, at I skal helliges, så I afholder jer fra utugt" (1 Thess 4,1-3).

Tilsvarende advarer Paulus sin menighed i Korinth, der var

Flisen, som viser vej til bordellet i Marmorgaden i Efesos. Foto: Hartvig Wagner

Statue af frugtbarhedsguddommen Priapos, også kaldet Bes, i Efesos' Museum. Foto: Hartvig Wagner

kendt i samtiden for sædernes forfald. "At korinte" var ligefrem et gængs udtryk for at føre et utugtigt liv. Paulus går strengt i rette med et grelt tilfælde af utugt i menigheden (1 Kor 5). En generel advarsel mod utugt læser vi i 1 Kor 6,12-20. Måske hænger de seksuelle udskjelser i Korinth sammen med dyrkelsen af Afrodite/Venus, som tidligere havde haft et tempel på toppen af byens Akropolis, der husede 1000 tempelskøger.

På toppen af dette bjerg havde Korinth et tempel for Afrodite, skønhedens og kærlighedens gudinde. © www.bibleplaces.com

Det græske ord *porneia* omfatter alt, hvad der strider imod Guds klare bud i Det gamle Testamente vedrørende seksuallivet. Hvor alvorligt Paulus så på et liv levet i utugt, siger han sådan: "For det skal I vide, at ingen utugtig eller uren eller grisk – det er det samme som en afgudsdyrker – har lod og del i Kristi og Guds rige. Lad ingen føre jer bag lyset med tomme ord; for det er den slags, der nedkalder Gud vrede over ulydighedens børn. Gør derfor ikke fælles sag med dem!" (Ef 5,5-7).

ET MODERNE EFESOS

Et besøg i Efesos giver dermed en overraskende fornemmelse af 'samtidighed' mellem vores verden og Paulus'. Paulus rejste ud i en verden, der var lige så kulørt og broget som vores. Hans formaning til de nye menigheder midt i denne virkelighed kommer derfor til at stå ekstra stærkt. De nye menigheder blev kaldet til at leve på ny måde og være et lys i en på visse områder mørk verden.

Evangeliets overgang fra Israel, der var

præget af det Gamle Testaments seksuallove, til en græsk-romersk verden, der var præget af helt andre traditioner, fik altså ikke Paulus til at tilpasse den tradition, han havde modtaget fra Jesus. Også i evangelierne møder vi nemlig et alvorsord mod porno/utugt: "Indefra, fra menneskenes hjerte kommer de onde tanker, utugt (gr. *porneia*), tyveri, mord, ægteskabsbrud, griskhed, ondskab, svig, umådehold, misundelse, bespottelse, hovmod, tåbelighed. Alt dette onde kommer indefra og gør et menneske urent" (Mark 7,21-23).

Et besøg i Efesos gør det således tydeligt, at formaningerne i NT hos både Jesus og Paulus ikke er 'antikke' og upassende for en moderne vestlig verden, hvor vi bryster os af at have en 'fri moral.' Disse formaning blev sagt ind i en tid, der på disse områder sagtens kan måle sig med vores. Ikke desto mindre blev disse nye menigheder kaldet til at gå imod strømmen og på den måde være et lys for verden. ■